СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 131. Джерзи Сити, Н. Дж., второк, 8. червня, 1926.

VOL. XXXIV. No. 131. Jersey City, N. J., Tuesday, June 8. 1926. THREE CENTS

КРОВАВІ УКРАЇНСЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ В ГАЛИЧИНІ.

Між Українцями богато вбитих і ранених. Повінь нових арештів.

Каблеві відомости подають, що в неділю, дня 6. червня, відбулися в Галичині по всіх містах великі демонстрації Українців, звернені проти Польщі.

Демонстрації відбувалися під знаком боротьби за державну незалежність з домаганием скликання Національної Ради.

Найбільш кровава демонстрація була в Тарнополи. Взяло в ній участь 3.000 Українців. Польський уряд вислав проти них три сотні війська, яке хотіло розігнати демонстрацію. При сутичці з військом полягло богато жертв; 50 осіб ранено, а 105 студентів арештовано.

Подають рівнож про українські демонстрації в Ярославу, Тарнові і Львові. У Львові 1.000 Українців намагалось вдертися до польської тюрми, щоби видобути звідтам українських політичних вязнів. По цілій Галичині арештують всіх свідомійших Українців. Друк українських часописей припинений. Уряд польський готує всі сили, щоби здавити революційний відрух.

СЕНАТОВИЙ КОМІТЕТ ПРИЗНАЄ ПРЕЗИДЕНТІВ ПРИКАЗ ПРАВНИМ

ВАШИНГТОН, 5. червня. — Сенатовий субкомітет, вибраний сенатом спеціяльно на те, щоби розглянути, чи приказ президента Кулиджа про виконуванне прогибіції, на основі котрого федеральний прогибіційний уряд мавби право наймати собі урядників стейту, повіту або міста, покінчив уже свої праці, та заявив, що він предложить повній палаті сенату свою опінію, що президент мав право видавати такий приказ та що він годиться з конституцією.

РЕПУБЛИКАНСЬКИЙ ПРОВІДНИК РАДИТЬ ПАРТІЇ БУТИ ЯВНО ПРОТИ ПРОГИБІЦІЇ.

НЮ ЙОРК, 5. червня. — Др. Н. Ботлер, президент Колумбійського університету, розмовляючи з представниками ґазет з приводу свого відїзду до Европи, закликав републиканців заявитися виразно проти прогибіції. На його думку, як републиканська партія сього не зробить, то вона стратить велику масу своїх прихильників на користь других партій.

ВТРОЇЛАСЯ В РУКАХ ПОЛІЦІЇ.

НЮ ЙОРК, 5. червня. — Коли поліція везла на поліційну стацію паню Милдред Секгейм, обжаловану за обман через випущенне фалшивого чека, арештована виймила зі своєї торбинки отрую, випила її і зараз почала витися в страшних болях. Замісць на поліцію, її завезено до шпиталю, де її лікарі сейчас випомпували жолудок. Прокуратор збирається обжаловувати її тепер не лишень за обман, але й ще за намагане самовбийство.

ГЛІНКА ПРО СЛОВАЦЬКІ ДОМАГАННЯ.

НЮ ЙОРК, 5. червня. — О. Андрій Глінка, провідник словацької націоналістичної партії, приїхав сюди нині, щоби взяти участь в евхаристичнім конґресі римо-католицької церкви, що має відбутися при кінці червня в Шикаґо.

Старий словацький націоналістичний провідник використав нагоду свого приїзду до Америки, щоби зясувати американському громадянству націоналістичні стремління Словаків. У довгій заяві до ґазет він каже, що 2 міліони Словаків не вдоволені з чесько-словацької держави, бо ся держава не виконала так званої питсбурської угоди з 1918. року, якою обіцяно Словакам повну національну автономію. Словаки тепер не добиваються самостійної держави, знаючи добре, що держава з двох міліонів народа не булаби щаслива серед европейського хаосу. Вони жадають від Чехів виконання питсбурського договору.

О. А. Глінка заявив, що він приїзджає сюди передовсім яко Словак.

СМЕРТЬ ДІТИЙ В ПОЖАРІ.

ТАКСОН, Аризона, 5. червня. — Шестеро дітий погоріло тут на вуголь підчас пожару дому Колетана Вілі. Пожар повстав відай з іскри, що впала з печі. Коли мати пробудилася, вона могла вратувати лишень себе й свою наймолодшу дитину, пригрудне немовля. Мати й громадка сусідів дивилися немічні, як пожар обнимав другі діти, здіймаючі до них руки о поміч.

СМЕРТЬ СОЦІЯЛІСТИЧНОГО ПРОВІДНИКА ПІД АВТОМ.

НЮ ЙОРК, 6. червня. — В місцевому шпитали Белвю помер наслідком покалічення автомобілем соціялістичний провідник Мейер Лондон, який був конґресменом через три сесії.

КОНФЕРЕНЦІЯ ТКАЛЬНЯНИХ ЮНІЙ ЗОБОВЯЗУЄТЬСЯ ПОМАГАТИ ПАСЕЙСЬКИМ СТРАЙКАРАМ.

НЮ ЙОРК, 6. червня. — В місцевому готели Імпірієл відбулася нині конференція представників 15 текстильних юній споза пасейського округа в справі допомоги страйкуючим робітникам в Пасейку й околиці. Були там заступлені робітники з Філаделфії; Ню Бедфорда і Голіовк, Месечузетс; Петерсон, Ню Джерзі; Провіденс, Ровд Айленд.

Збори ухвалили одноголосно підперти матеріяльно страйкуючих робітників з Пасейку та відбути дня 19. червня ще одні збори для розширення організації допомоги.

СВЯЩЕНИК ПРО РОЗУМ І ВІРУ.

ПОКІПСІ, Ню Йорк, 6. червня. — З приводу закінчення шкільного року в Васарській колеґії промовляв до абітурієнток др. Карл Рілeнд, парох церкви Св. Юрія в Ню Йорку. Взявши собі за текст своєї промови приведенне Греків до святині св. Павлом, він закликав слухачок відложити свої вірування як другорядну справу. Релігія се чисто особиста справа, а не асекураційна поліса, забезпечуюча вічне щасте. Він радив їм закинути всякі вірування, яких вони держаться, а радить оперти свої переконання на розум. В сей спосіб вони позбудуться плиткости в релігійних правах і стануть живо відкликатися на всякі прояви життя довкола себе.

ФЕДЕРАЛЬНА РАДА ЦЕРКОВ ПРОТИ ВІЙСКОВИХ ВПРАВ.

ВАШИНҐТОН, 6. червня. — Адміністраційний комітет Федеральної Ради Церков оголосив свою публичну заяву про заходи завести в публичних школах військові вправи.

Орґанізація звертається остро проти сих заходів, кажучи, що справу требаби вперед як слід розслідити, щоби переконатися, який моральний вплив на молодіж може мати така реформа.

ЛЕҐЕНДАРНИЙ БАНДИТ.

Румунські ґазети повідомляють, що румунській жандармерії вдалося нарешті вбити леґендарного бандита Томеску, якого називали „королем лісів і гір". Томеску вбив 187 жандармів, у цьому 19 офіцирів. Сам Томеску і його ватага мають на совісти понад 200 грабункових нападів, головно на податкових поборців. Румунські ґазети приносять довжезні статті, в яких розказується, яких штучок уживав Томеску, щоби не датися зловити жандармерії, та як населення хоронило його перед жандармерією.

ПІМСТА СЛОНА.

В Мадрасі, індійському місті, вколов хлопець на збитки слона шилом в трубу. Коли того слона вели містом, пізнав слон того хлопця, вирвався, зловив хлопця трубою, підняв в гору, кинув ним об землю та ще притоптав його „ніжною ногою".

НАПОЛЕОН І МОДА.

Наполеон — читаємо в „Реві Гебдомадер" старався всякими засобами заборонити занадто свобідні звичаї у Франції, які поширилися за час директорії. Тому був теж противником сміливої жіночої моди. Одного вечера Жозефіна була в товаристві занадто декольтованих пань. Наполеон узявся на такий спосіб, щоби дати пізнати жінкам, що повинні трохи більше прикривати своє тіло. Перший консуль приказав службі кинути у велику печ як найбільше дров, так що небаром світлиця перемінилася в печ і всім стікав піт із тіла. Жозефіна на це протестувала, але Наполеон кинув ще одно поліно в огонь і сказав: „Абож не бчите, що ваші приятельки голі?" Але й це не помагало. Наполеон став скликати конференції і не кликав на двірські торжества тих жінок, що були зодягнуті занадто свобідно. Потім Наполеон видав війну розведеним жінкам і приказав десятьом своїм міністрам і співробітникам, щоби полаґодили свої подружні справи. А що між ними був і бувший епископ Д'Антен, то Наполеонів розпорядок письменниці Де Стаель дав нагоду написати: „Бонапарте хоче, щоби всі оженилися, навіть епископи і кардинали".

ДЕРЕВО, З ЯКОГО РОБЛЯТЬ СОРОЧКИ.

На збочі Черро Дуідо, пасма гір над берегами Орінока ростуть дерева, які тубольці називають „сорочкове дерево". Дерева бувають 50 стіп високі, а назва їх оправдана. Індіяне краують пні дерев на части й стягають із них волокнисту кору, так зручно, що зовсім не ушкодять, отже в формі рури. Потім витинають отвори для рамен і вже готова сорочка або одяг, дуже добрий на дощ, бо не перепускає води.

НАЙСТАРШІ КАНАЛИ.

Підчас археольоґічних праць у Мезопотамії, на місці біблійної халдейської країни Ур, найшли сліди пляново викопаних каналів, що наводнювали пустинні околиці. Археольоґи обчислюють, що ті праці виконано 4.000 літ тому. Та хто зна, чи каналізаційні праці, віднайдені в Перу (Півд. Америка), не є ще старші.

ДОСЛІДИ В МОРСЬКИХ ГЛИБИНАХ.

Досліди в морських глибинах, переведені при помочі нового нуркового апарату в Неаполітанськім заливі, принесли світу фотоґрафічні знимки руїн міста Палеополіс, що є на дні моря. Риби дуже цікаво підпливали до апарату та слідкували за його рухами. Є між ними лискучі риби, що в глибинах подобають на світячі точки.

ФІЛЬМОВА ВИПРАВА В ГЛИБИНУ ПІВНІЧНОЇ РОСІЇ.

Два кінотеатральні фахівці вибралися показати мешканцям сіл і осель найдальшої північної европейської Росії кінові образи. В лісових просторах ріки Печори оба актори зробили яких 4000 кільометрів дороги возом а зимою саньми. Відвідали багато осель, котрих мешканці ще зовсім не бачили й не чули, що се таке кіно. Мешканці ті, мисливці, лісові робітники й селяне, вважали такі образи просто: чарами, нечистою силою. Оба мандрівники зазначують дальше, що найбільше враження на глядачів зробили образи, що представляли життя на вулицях Ню Йорку, бо селяне ще ніколи не бачили навіть в приближенні такого міста. Взагалі образи мали великий успіх. Один 80-літній селянин товаришив навіть мандрівникам до сусідних сіл, щоби добре надивитися образам.

„ДАТИ КОША".

В щоденній мові вживають звороту „вона дала йому коша", що означує: вона йому відмовила. Один дослідник історії прийшов на се, що в давній Ґалії (теперішній Франції) був звичай, що жених давав нареченій кіш, плетений з лозини, а в ньому ріжні прилади до шиття, прядення, вишивання, як іґли, нитки, веретено і тим подібне. Якщо дівчина приняла сей дарунок, значило, що хоче бути його жінкою; якжеж не хотіла вийти за нього, то кіш звертала. Відси походить, що вона дала йому коша.

ВОРОГ ВЕЖІ АЙФЛЯ.

Найсильніщий вітер не завалить цеї вежі — але знищити її може ржа. Ціла вежа з заліза і мимо лякерування, ржа відновлюється. Все таки числять, що з 300 літ вона ще постоїть.

НІМЦІ ХОЧУТЬ ЗАНЯТИ ПОЛЬСЬКИЙ КОРИДОР

ВАРШАВА, 6. червня. — Нове правительство застрівожене відомостями про те, що німецькі війска переходять коридор і ґрупуються в Східній Прусії. Німці подають, що роблять те по причині військових маневрів.

Пілсудскі видав супроти тих подій військовий приказ, в якім взиває населенне Поморя до льояльности супроти уряду. Поморе враз з Познанем і Лодзею належить до опозиції, яка не узнає державного перевороту Пілсудского.

ПІЛСУДСКІ ПЕРЕВОДИТЬ СВОЇ ПЛЯНИ.

ВАРШАВА, 6. червня. — Пілсудскі намагається тепер видістати для президента признанне диктаторських прав та усунення парляменту, себто відрочення або цілковитого розвязання.

Зате годиться, щоби з членів сойму і сенату вибрати приватне дорадче тіло, яке помагало би урядови в переведенню державних реформ. То тіло мало би складатися з 50 членів.

ПОЗНАНЬЩИНА НЕ ХОЧЕ ДАЛІ ПІДДАТИСЯ ПІЛСУДСКОМУ.

ПОЗНАНЬ, 6. червня. — Противники Пілсудского, для яких Познань є центром, твердять, що вибори президента Польщі були насильством з боку Пілсудского, яке може викликати революцію в краю.

КАТОЛИЦЬКІ ЕПИСКОПИ ПРОТИ ВИВЛАСНЕННЯ КАЙЗЕРА

БЕРЛІН, 6. червня. — Католицькі епископи Німеччини видали пастирський лист, в якім взивають всіх католиків, щоби здержалися від голосовання за вивласненнем дібр бувшого кайзера, бо це, на думку епископів, не буде вивласнення, а звичайна крадіж приватних дібр.

Всенародне голосованне має відбутися 20. червня.

Президент Ґінденбурґ має бути проти вивласнення. Принаймні в той спосіб аґітують.

Комуністи твердять, що всі ті добра не були приватною власністю кайзеря, а тільки власністю держави. Кайзер тільки завідував ними.

Соціялісти кажуть, що всі потратили через війну маєтки, тільки ті ні, які, як кайзер, війну завинили. Чомуж не забрати тепер тих маєтків на користь держави.

НЕ БУДУТЬ НАРУШУВАТИ ЗОЛОТОЇ РЕЗЕРВИ.

ПАРИЖ, 6. червня. — На засіданню міністерської ради вирішено не нарушувати для піддержання курсу франка золотої резерви Банку Франції.

Супроти того 700,000,000 золотих франків остає в сховках банку далі.

Заразом вибрано комітет чотирох, який має обмежити імпорт, особливо довіз збіжа і мяса, а рівнож обмежити й консум.

Міністер фінансів Перет заявив, що майже ціла позичка Морґана була зужита на піддержку франка. Та кампанія зїла $80,000,000.

КЛЄРИКАЛИ ПЕРЕПАЛИ ПРИ ВИБОРАХ В ЛИТВІ.

КОВНО, 6. червня. — Американські кореспонденти подають, що клєрикальна комбінація, що правила краєм від 1923 року, при нових виборах до сойму перепала, а побідниками вийшли народовці і соціялісти.

АНҐЛІЙСЬКІ ЛІБЕРАЛИ ПІДУТЬ ПРИ СЛІДУЮЧИХ ВИБОРАХ З ПАРТІЄЮ ПРАЦІ.

ЛОНДОН, 6. червня. — Пилип Сновден, один з найвизначнійших робітничих лідерів, що був міністром за часів премієрства МекДоналда, заповів в однім часописнім артикулі, що в найблизшім часі прийде до тісної кооперації між Партією Праці а Ллойдом Джорджем і тими лібералами, що стоять близько нього.

Та коаліція обійме керму, а Ллойд Джордж стане знова премієром.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЩО ПРИНІС НАМ КОНКОРДАТ?

Загранична польська пресова аґенція доносить, що на східних кресах Польщі православні Українці масово переходять на католицизм. Рівнож з села Чернихова в Галичині мала прибути до Рудок масова селянська делеґація, яка переписалася в адміністраційнім уряді на римо-католицький обряд.

Українські священики, як подає комунікат, стараються здержати людність від переходу до римо-католицизму, але сили їх за слабі, бо не можуть устоятися перед польським поміщицьким елементом, урядництвом і учительством, яке пособляє такий перехід та попирає його не тільки морально але головно матеріяльно.

Православне духовенство рівнож переходить дуже численно з цілими парохіями на католицизм. Йдуть за приміром архимандита Морозова, який перейшов на католицизм, та слухають тих езуїтів, що виховалися в Місійнім Інституті в Люблині і які знаменито говорять по українськи і білоруськи. Ті езуїти виховали вже добрих католиків з самих Українців і Білорусинів, які їм тепер стали великою поміччю в їх місійній роботі.

Таке доносить нам польський заграничний комунікат. А говорить той комунікат богато, навіть дуже богато. Бо отсе подає нам відомости про ті благодаті, які приніс нам конкордат та та римська політика, що махнула руками на унію та оснувала Місійний Інститут в Люблині, в якім езуїти виховують нових яничарів, нових Яремів Вишневецьких, що йдуть видирати нашому народови не тільки його обряд, але й його мову, що ширять в нахабний спосіб під плащиком католицизму Польщу на нашій рідній землі.

Відомий укр. катол. письменник о. др. Костельник пише відносно тої справи таке: „Ми уніяти з виховання, отже з чистого переконання. Навіть для Кафра з Африки, якщо він нічим не упереджений, ясно, що унію найкраще можуть пропаґувати уніяти — так, як польськість Поляки, фашизм фашисти і т. д. Очевидно, що поширення нашої унії принесло би скріплення для нашої нації в Польщі. А що знова Поляки від віків мріють про підбиття Сходу і про його польонізацію, так їм не на руку розріст нашої унії. Ось де розбіжна точка.

Сталось так, що Полякам віддано монополь пропаґовання унії між нашим і білоруським народом на „кресах". Нас урядово ізольовано, що — на домаганнє Поляків — затверджено й конкордатом."

„Але поставмо справу ясно" — пише далі о. Костельник. „Як скваліфікувати польську унію на „кресах"? З яких мотивів пристають там православні батюшки до неї? Ось це міродатне.

„З яких мотивів? Церкви зачинені, не хочуть відчинити; поле забрали, не хочуть віддати; горожанства не дають, загалом нема куди подітись — і десятки подібних „доґматичних" арґументів. І слабші духом „падуть"... підбиті."

о. Костельник виправдує поступованне Заходу тим, що Рим не розуміє того, що діється на Сході. І в тім лежить траґедія унії. Не розуміє, бо її дійсно важко зрозуміти, її можна одначе добре відчути. Та відчути може тільки український нарід, бо саме його коштом відграваеться та кровава траґедія.

Таку то отже оборону приніс українській католицькій церкві конкордат Польщі з Римом. Та в нас все ще є люде, що твердять, що конкордат є таки охороною греко-катол. церкви. Ми знова як твердили так і далі твердимо, що він є нічим иншим, як хитрим знарядом, призначеним на знищенне унії та на поширенне польонізації на українських землях. О то послідне головно Польщі ходило і вона свою ціль осягнула. Католицька пропаґанда стала на „кресах" апаратом до спольщення непольських народів, в першу чергу народу українського.

АРҐУМЕНТ ЗА ОБМЕЖЕННЄМ ІМІҐРАЦІЇ?

Є в Америці спеціяльна орґанізація, зорґанізована виключно й виразно на те, щоби вести аґітацію за замкненнем границь Злучених Держав перед іміґрантами. Називається вона Ліґою Обмеження Іміґрації, і має вона дуже активний комітет законодатний, який, як се видно з назви, має на ціли дивитися за тим, щоби законодатні тіла ухвалювали закони по думці орґанізації.

З рамени сеї орґанізації виступав недавно в Ню Йорку на одних зборах самий голова законодатного комітету Ліґи. Його промова се було повторенне старих казок проти іміґрації. Однак, було в його словах і одно цікаве признанне. Говорив він, що в нинішний час до Америки приходить поза квотою більше іміґрантів, як під квотою. На його думку, Канада висилає тисячі. Другі тисячі приходять з Мексику. На страшну роспуку оборонців чистої раси ідуть з Мексика червоношкірі Індіяни й напів з ними перемішані мішанці.

Представник і голова Ліґи Обмеження Іміґрації не сказав, що се значить, що тисячі людий приходять поза квотою. Він не сказав, що іміґрантів, які переходять урядовою дорогою, уряд може перебирати, переглядати щодо їх моральних і фізичних признак. З іміґрантами, які приходять сюди поза квотою, звичайно нелеґальною дорогою, справа мається зовсім інакше. Тут Америка не лишень що дістає чужий расовий матеріял, але й може матеріял, відай зовсім небажаний, якою мірою його не мірнтиби.

А коли так, то чи не є аґітація завзятих противників іміґрації властиво признанням нездібности уряду контролювати таку справу та аґітацією за отворенням іміґрації?

І ЗНОВ ПОЛЛЯЛАСЯ КРОВ.

Скільки то трудів і жертв не поніс вже наш нарід в обороні свого природного права на вільне і самостійне державне життя. Скільки то не пролялося невинної крови найкращих наших синів в обороні рідної землі не тільки в давнину, але й в тих найновійших часах. Стільки понесли ми вже жертв, що нераз здається, що те море пролятої крови затопило вже всі наші відпорні сили, що пожерло всю народню енерґію, що притупило нашого національного духа та здавило наш дух бунту проти насильства і рабства.

Та ні. Висилений і ворогами потоптаний рідний край хоч знеможений задержав в своїм серцю святий національний ідеал, який падаючим каже вставати і йти до нового бою. Такого, на який його стати.

Послідні українські демонстрації в Галичині, що відбулися в кількох містах і в один день, свідчать, що мимо страшного польського гнету і нашої немочи все таки істнує на рідній землі революційний підйом, що всетаки маємо там цілий леґіон нових молодих героїв, які готові кождої хвилі положити життє в новій боротьбі за державну самостійність нашого народу.

З того, що арештовано в одній демонстрації аж 105 студентів, видно, що головно молодіж веде перед в новім революційнім відруху. З її рядів походять певно і ті нещасні жертви, що впали в боротьбі з польським військом.

З телеґрами бачимо, що й селянство відмовилося платити польському урядови податки. З того можна заключати, що Галичина підмінована та що галицький вулькан вибух. Не знати тільки, як далеко і широко рознесеться революційна филя. Не знати тільки, чи вже теперішна хвиля принесе нам остаточне визволенне, чи може здавить нас брутальна польська сила ще й тим разом. Того ми не знаємо. Та одно певне, що рідний край не піддався і що не піддасться, доки остаточно не визволиться. Що до цего ми певні, що від дальшої боротьби за державну незалежність не спинить наших братів і то нове море крови, яке поллеться тепер на наших землях.

А що ми нате? Ми, американські Українці, які нічого не потерпіли на війні, ні в боротьбі за українську державність. Ми, які найскорше з цілого 40-міліонового народу стратили запал та завзятте. Ми, які все ждемо на те, чому там в краю революції не роблять. Ми, яким в першу чергу треба революції в наших серцях і нашій душі, щоби ми без потреби не падали на дусі, але щоби держали крок з ідейністю в краю і складали хоч дрібну жертву на тих, яких тепер будуть катувати і які тисячами заповнять польські тюрми.

ВІДГУКИ ДНЯ

ПИШУТЬ.

З приводу вбивства Петлюри всі ґазети помістили ріжні статті, в яких для своїх читачів говорили „правду" про бувшого українського головного отамана. „Правда" та в кождій ґазеті було вигадана по своєму і майже кожна з тих „правд" була дуже далека від дійсности. Так писала американська й жидівська преса. Ну, та їм і Бог простив, бо одна з них в українських справах дуже мало поінформована, а друга, подаючи відомости, завжди „собі на умі'' щось має.

Та є ще преса російська та польська. Одна й друга мусілаб бути добре поінформована хоч про загальну політику Петлюри, одна веде проти нього боротьбу а друга приятелюючи з ним. Але вона дала такі повідомлення про ріжні союзи Петлюри з Деникіном, Вранґелем та большевиками, що просто дивуєшся, як ті панове ґазетярі так легко можуть вигадувати.

Взагалі найправдивійші відомости подала про Петлюру російська ґазета в Ню Йорку „Русскій Голос", хоч і не втрималася від надання їм большевиствующої тенденції. Зате друга ґазета „Новое Русское Слово'', теж з Ню Йорку, дійсно піднесла своїм читачам „кавяр" та ріжну саламаху, якою, до речі сказати, вона торгує в дійсности. Те „Новое Русское Слово" взагалі визначається своєю писаниною ріжних несенітниць, особливо в українських справах. Не раз дивуєшся, як воно трактує свого читача, що так безкритично пише ріжні „сочіненія" оперті на факти „висмоктані з пальця".

Та рекорд у дурничкописанню побила нюйорська польська ґазета „Нови Сьвят''. У неї зовсім якесь помраченіе памяти. А вониж то самі Пілсудчики, здається повинніб були знати більше правдиві факти про союзника Пілсудського.

Ось, що пише ця польська „поінформована" ґазета:

„В початку став Петлюра на стороні Деникіна, котрий на півдні Росії (а де Україна? — Рфд.) провадив контр-революцію проти большевиків. Пізнійше пішов на свою руку, бився то там то тут, без мети й проґрами, ніби в імени незалежної України, а властиве автономії в звязку з Білою Росією''.

Не станемо дальше нісенітниць переповідати про федерацію з Польщею то що.

Такі нісенітниці польських ґазет се лише зайвий доказ, що вони жадної української справи ніколи серіозно не трактували.

УКРАЇНСТВО В РОСІЇ ТОДІ Й ТЕПЕР.

Не про українську територію ми будемо тепер говорити, де українська стихія уперто „в крові і поті чола свого" переводить розмосковлення України та крок за кроком вибиває зпід ніг русоцентризму завойовані ним, в часи царату, позиції.

Коротенько згадаємо про те, що поза теренами України український національний елемент терпить під большевиками не меньший тиск ніж коли було в часи царату, а подекуди й більший.

Сама українська большевицька преса пише нераз про те, що величезні українські кольонії на Волзі, в Туркестані, в Ставропільщині, в Сибірі і на Зеленім Клині не мають ні ґазет, ні книжок, ні шкіл українських. Місцева влада большевицька все не має часу, або відповідних матеріялів, щоби для українського населення там перевести такуж національну політику, яку переводить український совітський уряд у себе на Україні відносно до десятків ріжних національностей, що населюють Україну.

Скільки українська большевицька преса про те не апелює до Москви, там голосу її не чують та й не розуміють. Звичайно Москва ніколи не розуміла мужичої „хахлацької" мови. Може, якби українська преса „возопіла на родном матерінном русском язике'', то тодіб може й почулиб в Москві. Але тільки нехай спробують „хахли'' ширше роззявити свою пельку, як їх негайно по шапці наженуть. Колиж пише українська преса тепер про те, що поза межами України інтереси національні українського населення не забезпечені, як те предбачає конституція совітської держави, то це лише писання на стару моду. Так колись писала свої „верноподданніческія" протести „опозиція Його Величества".

В національному питанню таку ролю „для ослабленія броженія умов" серед підданних Москви „інородцев", відограє, між иншим, українська большевицька преса. Цілком слушно, бо „в благородном обществе должна бить самокрітіка". А большевики тепер не тільки попали в те „благородне общество'', але в правлячу аристократію.

І в старій Росії були свої Милюкови, що іноді виступали, в інтересах збереження великої Росії, з обороною українського культурно-національного руху. Звичайно це вони робили для того, аби послабити активність українства. Те саме й тепер роблять, але вже не Милюкови, а инші.

В царські часи в Петербурзі істнувала українська громада і провадила досить жваву боротьбу включно до видання українських книжок для народа. Порівнайте з тим, що тепер там є.

Ось вам виписка з листа, вміщеного в харківських „Вістях" з 13. травня, 1926. року.

„Сама українська кольонія в Ленінґраді чимала: понад пять тисяч юнаків-Українців у військових школах, (Це мабуть для українізації армії у військові школи посилають Українців до Петербурґу? — Ред.), ВУЗ-ах та ґарнізоні Ленінґраду, та понад двацять тисяч Українців, що повсякчасно мешкають у Ленінґраді...

„З соціяльного боку ці обидві катеґорії української кольонії в Ленінґраді мало чим відріжняються одна од одної. Це все трудовий елемент: червоноармійці, грузчики, робітники, службовці й трудова інтеліґенція.

„Вся ця маса української кольонії істнує в культурнім відношенні розпорошено. В Ленінґраді, як це не дивно, нема ніякого українського осередка...

„Перед революцією тут була українська громада (клюб), де тулилися студентські земляцтва. Тепер у Ленінґраді клюбу українського немає і всі спроби орґанізувати такий клюб наштовхують на непереможні „обєктивні обставини". Але ці „обєктивні обставини'' лежать в самій українській кольонії, що переважно є робітничо-селянською і з шкури вилазить, щоб створити свій культурний осередок...

„Українська ленінґрадська кольонія з одчаю звернулася до голови ВУЦВК-у тов. Петровського з проханням допомогти орґанізувати український робітничо-селянський клюб в Ленінґраді"...

Петровський пособив своїм соколятам та звернувся до ленінґрадської влади з відповідним „ходатайством''. Нарешті таки та влада дала принціпову згоду на клюб, але фактично клюбу й досі немає. „З-за браку вільної житлової площі"... „В нашім порожнім Ленінґраді, де обиватель мешкає, як правило, в пяти-шости кімнатах, городкомхов не може знайти помешкання для українського робітничо-селянського клюбу", каже сам дописувач з Ленінґраду.

Довідуємося з тої дописи, що в Ленінґраді є й український театр, який сам дописувач називає „бідолахою", що міститься в „шопі на Розїзжій вулиці поруч з „ізвозчичими" дворами. Це щось гіршого ніж в Ню Йорку саме дно Бавері.

Такі то фактичні московсько-українські взаємовідносини і при большевиках!

Ми навели навмисне більші виписки з тої дописи, щоби самі большевики говорили за ті взаємовідносини, а то вони завжди замилюють очі, ніби хтось вигадує про те, що Москвини, яких би фарб не були, „одним миром мазані''.

Що жадне співжиття з з Москвинами не можливе, про те поволі й українські большевики переконуються.

А поки скажемо їм слова ми Одеситів: „І які ви наівняки, що вірите Москалеві".

Іван Франко.

НЕ ЗАБУДЬ ЮНИХ ДНІВ.

Не забудь, не забудь
Юних днів, днів весни, —
Путь життя, темну путь
Прояснюють вони.

Злотих снів, тихих втіх,
Щирих сліз і любви,
Чистих поривів всіх
Не встидайсь, не губи!

Бо минуть — далі труд
В самоті і глуші,
Мозолі наростуть
На руках і душі.

Лиш хто любить, терпить,
В кім кров живо кипить,
В кім надія ще лік,
Кого бій ще манить,
Людське горе смутить,
А добро веселить, —
Той цілий чоловік.

То-ж, як всю життя путь
Чоловіком цілим
Не прийдесь тобі буть, —
Будь хоч хвилечку ним.

А в поганії дні,
Болотянії дні,
Як надія пройде
І погасне чуття,

Як звеликих доріг
Любви, бою за всіх
На вузькі та круті
Ти зійдеш манівці,

Зсушить серце жура,
Сколють ноги терни, —
О, тоді май життя
Вдячно ти спомяни!

О, тоді ясні сни
Оживлять твою путь...
Юних днів, днів весни
Не забудь, не забудь!

ПАПЕРОВА ПРОМИСЛОВІСТЬ УКРАЇНИ.

Українська паперова промисловість займає в загальному виробництві паперу зовсім незначне місце. Потреби українського ринку в папері задовольняються здебільшого вовозом з инших місцевостей Союзу і з-закордону, головним чином не вистарчає ґазетної і для друку. В кінці пятиріччя потреба України в папері досягне 120 тис. тон, цебто на 94% більше проти мирного часу.

Розвиток української паперової промисловости передбачає випуск лише нижчих сортів паперу із соломяної целюльози. Цього року Укрпапіртрест випускає продукції на 5.204 тис. карб., а в кінці пятиріччя випуск досягне 13.271 тис. карб., — цеб-то на 160% більше.

Щоб виконати цей плян передбачається збудувати нові фабрики для виробу соломяного картону й паперу для загортання, а також окремий завод для виробу соломяної целюльози. Плян передбачає ліквідацію двох нині діяльних працюючих фабрик, Ташкінську й Коростишівську, що мають устаріле устаткування і нерентабельні. На капітальні роботи необхідно витратить біля 12 міл. карб., а на житлове будівництво 1.265 тис. карб.

ПРЕМІЇ ЗА ГАРНЕ ГОСПОДАРЮВАННЯ.

Цього господарського року в одеській окрузі з коштів сільсько-господарського податку на конкурс у сільсько-господарчій галузі видано 10.400 карб. У зимку на поліпшення в сільському господарстві дано премії 10-ти колективам, 16-ти кооперативам та 320-ти окремим господарям на 3.400 карб. Зараз оголошено конкурс сільського господарства за поліпшення, зроблені 1926 року. Суму премій збільшено до 7 тис. карбованців.

ПРОТИ ЛАЙДАЦТВА.

Комісар „Народного Дому" у Львові Лев Черкавский, ряний кацап, ставленик польського уряду, задумує продати часть майна Народного Дому, а саме будинки і церкву при вул. Зиблікевича, в чужі руки. Як довідуємося, церкву думає він продати Полякам, щоби в той спосіб позбавити українських громадян стрийської дільниці одинокої церкви.

За то майно подав Черкавський нарочно величезну суму, 70 тисяч долярів, щоби таким чином ніхто з Українців не міг купити. Для Поляків, очевидно, сама церква варта такі гроші, хочби із політичних мотивів, бо в той спосіб зискалиби вони ще одну „пляцуфку" для нищіння Українців.

Проти такої нечуваної продажі народнього майна в чужі руки зійшлися Українці Львова запротестувати на вічу у вівторок, 11. травня, в 7. годині вечером. Саля Лисенка не могла помістити усіх, що своєю присутністю хотіли зазначити своє обурення. Присутних було понад 2,000 людей.

Після вибору президії віча виголосив реферат про Народний Дім др. Левицький. Він підчеркнув, що Народний Дім — це власність українського народу, який не допустить до того, щоби майно Народного Дому перейшло в чужі руки. Референт ставить резолюції, в яких домагається усунення ком. Черкавского та передання Народного Дому в руки кураторії, зложеної з представників українських орґанізацій.

Всі резолюції присутні приймають.

Не вступимося!

Після того, витаний гучними оплесками, забрав голос о. Л. Куницький. Український нарід не дасть себе зневажити. Ми нині тут заявляємо, що не вступимося з нашої землі, ані з нашого дому, ані з нашої церкви. Як до того прийде, то будуть виносити нас з церкви по одному.

Після промови ще кількох бесідників голова віча др. М. Волошин закрив віче. Під звуки патріотичних пісень „Ще не вмерла", „Не пора", „Ми гайдамаки", „Ой та зажурились...", „Гей у лузі'' і ин. учасники вийшли зі салі.

Похід.

На долині перед салею відрухово сформувався демонстраційний похід, що задумував удатися на вул. Зиблікевича. З піснею „Ми гайдамаки" рушив тисячний похід в долину вул. Коперника, попри команду поліції.

Увійшовши яких сто кроків, похід стрінув сильний кордон поліції, який замкнув вулицю. Тоді похід звернувся в противну сторону, в бік вулиці Пелчиньского. І тоді поліція заступила походови дорогу та кольбами почала розганяти учасників. Довго тревали борикання поліції з демонстрантами, при чому арештовано двох учасників, а саме: робітника Гуменюка Стан. і Івана Хомича. В справі арештованих інтервенювали на поліції о. Л. Куницький і В. Целевич.

Слід зазначити, що з приводу демонстрації поставлено на ноги усю львівську поліцію. Ще пізно у вечір численні поліційні постерунки ходили по вулицях міста.

Вибір Комітету:

На вічу вибрано постійний комітет для оборони Народного Дому, до якого ввійшли: о. Войнаровський, о. Куницький, М. Галущинський, Ів. Ліщинський, Ол. Барвінський, К. Малицька, др. С. Федак, др. К. Левицький, Гр. Микитей, О. Терлецький і ред. Федорців.

ВРАЖІННЯ З ПАРИСЬКОЇ ВУЛИЦІ.

Париж, 28. IV. 1926.

Богато проявів життя, захованих у нас по містах поза мурами камяниць перенеслося у Парижі на широку чудово асфальтом вимощену вулицю і тому вулиця стала правдивим середовищем життя, живчиком Парижа. Поминаючи сотки тисячів самоходів, які широкими ріками пливуть по дорогах і насичують повітря безустанними пориками трубок, немов рахканням жаб у літний вечір, також париський хідник для пішеходів має свій особливий вигляд. Так якби внутрішнє життя шестиповерхової камяниці виливалося через береги на вулицю. Тут бачите на хідниках цілі ресторани, каварні, цукорні, з масою столів, кельнерів і гостей.

Там знову великий магазин одягів перевалився з виставових шиб аж до половини хідника і лишив цілі маси товару на вулиці, здаваючи на ласку Божу, бо віхто їх не стереже. І так кожний склеп, кожна крамниця, кожний товаровий дім займає своєю виставою половину хідника і ви можете підходити, брати, пробувати і це не зобовязує вас до купования. При вуличних виставах книжок ви можете перечитати цілу книжку з вистави, стоючи при виставі цілий день і ніхто не запитає вас, чи ви хочете її купити. Коло вистав нема продавця; він в середині у магазині вірить у вашу чесність.

Особливістю париської вулиці є також т. зв. букиністи, себто продавці старих книжок, які розкладають свої полиці з книжками здовж на березі Секвани безперервно на просторі кілька кільометрів. Ті книжки переважно старих видань продаються дешево, а оглядання та читання також не зобовязує до купования. У такого якраз букиніста, тільки не над Секваною, а на одним із базарів, що відділюють властиве місто від передмість, на т. зв. клінянкурській брамі я несподівано віднайшов усі три томи „Відродження нації" Винниченка в зовсім доброму стані, тільки без окладинок і купив їх по два франки, разом за 6 фр. (2 зол. п.). Звідки цей твір там взявся, Бог вість; може якийсь український еміґрант випродувався з нужди та продав за одного франка. Дуже часто на тих передмісцевих базарах можна стрінути наших галицьких Жидів, офранцужених і підголених. І тут бачать найліпший інтерес — продавати на базарах тандиту.

В Парижі і штука найшла свій куток на вулиці. Недавно через цілий тиждень відбувалася на бульварі Сен-Мішень вистава образів молодих, незаможних малярів, які не могли винаймити собі виставової салі. Здовж довгого бульвару в студентській дільниці були уставлені столики з образами, а при кожнім столику сам автор-маляр пояснював глядачам і продавав свої образи, як що хто хотів купити. А музика? Паризькі модні арії також переважно хрестяться на вулиці. Одного вечера, звичайно в неділю, появляються в ріжних сторонах міста співаки в супроводі найріжнороднійших музик, звичайно гармоній, гітар, мандолін і т. д., стають на найлюднійших вулицях і переспівують, чи переграють дану пісню, яку розпродують рівночасно публиці в сотках примірників нот. Так був я свідком, як вводилася у світ підчас середопістя модна тепер „Валенсіянка".

Чужинець може щиро сказати: Париж це — вулиця. Бо поза вулицею звичайно його не знає. Поза вулицею, ресторaном, театром, кабаретом і музеєм Париж жиє сам для себе, замкнений в собі і нерадий чужинцям.

Л—й.

Іван Франко.

НАРОДНА ПІСНЯ.

Глянь на криницю, що із стіп могили
В степу сльозою чистою журчить:
В їй оці личко місяця блищить
І сонця промінь грає в чистій хвили.

З грудей землі бють водяні жили...
Струї живої рух не кінчиться й не
[спить,
Вода-ж погожа тисячі живить
Весни дітей, що в круг її обсіли.

Криниця та з чудовими струями,
То люду мого дух, що хоч у сум повин-
[тий,
Сліва до серця серцем і словами.

Як початок тих струй усім закритий,
Так з темних жерел ті слова повстали,
Щоб чистим жаром серце запалити.

„ПО ПРИПИСАМ".

(Допись до львівського „Нового Часу" з села Мужилів, пов. Підгайці).

Захорувала у мене одна одинока корова, та мимо всякого старання та плачу жінки і дітий — згинула. Сповняючи точно строгий припис ветеринарний мельдунковий урядин і смерти, пішов я до оглядача Павла Щербатого, щоб свою красулю вимельдувати з книги живих та втягнути до книги усопших. Тут почув я від оглядача ще більше строгий припис, а іменно дав мені своє урядове розпорядження, що моєї красулі не вільно на гробовиську закопати до часу, доки з Підгаєць не прибуде ветеринарійна комісія на місце наочних оглядин. Вернув я до дому тай чекаю на комісію, а жінка з дітьми припадають до красульки тай плачуть. Проминула так одна доба. На другу добу йду я ще раз до оглядача і прошу ласкаво дозволу, щоби стерво закопати. „Чекай комісії" була відповідь. Пішов я на конець села в сторону Підгаєць дивитися, чи не їде комісія, щоби часом не зблудила, та ніхто (крім того урядника, що ловить пси на шнур) до села з Підгаєць не їхав. Почекав я ще з годину за селом, аж почув я розпучливий лемент своєї жени і дітий. Біжу я скоренько до дому, а пан оправца, чи як там його зовуть по панськи, по нашому гицель, уложив собі на віз мою здохлу красулю, а жінці дає „розпоженздене", що корову везе на мій кошт до Підгаєць перед комісію.

Прибіг я ще в час на подвіре та здержав похоронний похід пана гицля з моєю красулею, переложив з жінкою і дітьми свою красулю на свій віз тай панови гицлеви таке сказав: „Я нічим не провинився, щоби вам дорогі кошти платив і не маю чим платити, а коли світла комісія хоче мою здохлу корову оглянути в Підгайцях, то я своєю конякою її туди затягну". І сейчас пустився з здохлою коровою через село до Підгаєць. По дорозі вступив я до уряду громадського довідатися про нові розпорядки про гробовиско звірят. Начальник громади також мені приказав, щоб сейчас везти красулю до Підгаєць. Не задержувався я вже більше нігде, тільки привіз свою красулю до Підгаєць, обводив по всіх вулицях, розпитував всіх і вся, де тут відбувається комісія здохлих корів? Але ніхто сего не знав. На місті не дали мені поліціянти стояти, так само і на гостинці не дали мені стояти довго, бо корова задерла ноги до гори і від того пополошилися коні, тож зігнали мене аж на торговицю, де я до смерку перестояв в холоді і голоді та чекав комісії, а пан гицель крутився коло мене і злобно підсміхався та покепковував. В ночи привіз я корову до села, завіз до оглядача та хотів йому її лишити. І то помогло, бо на третю добу дав мені дозвіл корову закопати.

Олекса Медницький,
селянин в Мужилові.

ЖИДІВСЬКІ УГОДОВЦІ ПОШИЛИСЬ В ДУРНІ.

Кожному, хто хоч трохи обізнаний з історією Польщі, є відомо, що Польща ніколи не додержувала затягнених зобовязань та заключених умов чи це з чужими державами чи з непольськими народами, які входили в склад польської держави. Це саме бачимо наглядно і тепер.

Та цього ніяк не можуть зрозуміти жидівські угодовці, провідники яких вважають себе ще й за добрих політиків. Ще недавно були ми свідками умови заключеної між польським урядом та представниками жидівського соймового кола. Пос. Райх, який саме заключив цю угоду, обіцяв преріжні благодати, які мали сплинути для Жидів по заключенню цеї угоди. Ходили навіть чутки, що умову цю зареєстровано в Союзі Націй. Та час показався тут найліпшим лікарем. В недовзі по її заключенню почало бути щось невиразного з цею умовою. Міністер Ґрабскі, який вів безпосередно ці переговори, зачав поволи забувати про затягнені зобовязання; з 42 точок цеї умови залишилось лише 12 і то невиконаних польським урядом. Що більше, оголошено, що текст цеї умови згубився. Жидівські галицькі угодовці почали ізза цього щораз більше непокоїтися та пос. Райх мовчав, не давав жадних пояснень, бо приобіцяв п. Ґрабскому мовчати, щоби не попсувати справи.

Аж з наступившою крізою польського уряду, боячися, що новий уряд готов не признати і цих 12. точок умови попереднього уряду, рішився пос. Райх оголосити публично зміст заключеної ним умови.

Нині вже нам відомий і зміст і форма цеї умови. Здається, що ніякий політик не спромігсяби на щось подібного. Фактично цю умову не можна вважати якоюсь правосильною умовою, лише кусником паперу, списаного про умову (вправді на машині!) та підписану лише пос. Райхом.

СУЄТА СУЄТ.

У великій бельгійській місцевости Бусі (в промисловому окрузі Борінаж) прийшло було наслідком якоїсь дрібниці до суперечки між двома мешканцями тої місцевости. Наслідок суперечки була обосторонна скарга. Справу мав полагодити мировий суддя. Суддя не довго розглядав справу, а як вислав завізвання на переслухання сторін, то оба позовники, а також їх оба свідки а навіть один із адвокатів, покликаний позовником — померли тимчасом! Всі ці люде спочивали вже вічним сном біля себе на місцевому кладовищі.

Іван Франко.

ЛЕСИШИНА ЧЕЛЯДЬ.

(2)

II.

Лесиха, сказано, запопадна, перша йде зажинати з донькою і невісткою.

— Най-но, чи наш Ґалай і нині пустить худобу у царину, чи буде тямити вчорашні синці? — заговорила якось ніби грозячи комусь Лесиха, йдучи передом та поблискуючи новим серпом під пахою.

— Ба, а чому-ж би не пустив? Як зачне вигалайкувати, то й про світ забуде, не то про худобу! — відрекла Горпина. Її гарне, молоде лице світилось здоровим румянцем супроти сходячого сонця. Вона одна була ще найщасливіща на всю хату. Мати любила її, хоч, правду сказавши, не раз і Горпині прийшлося скоштувати гіркої від матері або брата.

— Ой, так, приголомшили бідного хлопця, як кота загорілого, та тепер добивають! — шепнула сама до себе несміло Ганна. В серці бідної сироти найскорше збудилось пожалування над таким же круглим, нещасним сиротою.

— Ага, свій усе із своїм рука! — відрізала їй гнівно Лесиха. Вона зачула тихі слова невістки. — Сирота, а писок як ворота! — кричала далі. — Не бійся, моя кіточко, і ти-б варта з ним на одну гиллю! Зійшлися ви обоє та й зараз одно над другим і жалуєтеся. Ех, божа-б вам Мати не дала просвітної години, що ви мою працю дармо марнуєте, мій хліб дармо жерете, а все лельом-полельом походиться!

Лесиха замовкла. Задихалась. Ніхто більше не обзивався.

Прийшли на місце. Ганна вибрала місце на межі, де склала полуденок. Лесишина нивка була шість загонів заширока. Три їх за день могли її набезпечно обалити.

Лесиха тут же порядкує.

— Ти, непотрібе (відозвалась прудко до невістки), ставай онтут! (Показала найширший загін). Ти (до доньки) сюди, — а я на прилуду! — Поставади.

— Господи помагай! — сказала Лесиха і перша ужала жменьку спілого, колосистого жита, перша зробила перевесло, завязала снопок і відставила його на бік. То первачок, він на урожай значить.

— А-ну, до роботи! — промовила знов. І три жіночі голови схилились до землі, краснючи. В руках заблискотіли серпи, захрустіли тверді стебла жита, підтинані блискучим, зубчастим залізом, — жменя за жменею падає на землю. Гарним, протяглим луком перемикають женці нажату жменьку понад головою за себе і кладуть на стерні. Час від часу одна випрямиться, вимкне жменьку жита, стрясе з пашнистого буряна, розділить надвоє, скрутить перевесло і простре його на свіжій пахучій стерні. Сверщки, жуки і всяка комашня утікає поперед серпами. Часами й злякана сіра миш вимкне із своєї нори, перебіжить попід ноги женчисі, та й знову повзне у ямку.

Рано, за холоду, з росою добре жати. Хруп-хруп, хруп, хруп... Лиш тільки всього й чути, та шелест складаного в снопи жита.

Але поволі-поволі свіжий, польовий воздух, широка самота і тиша поля, одностайність роботи спонукують духа, щоб обявив себе. Розмова не легко тут завяжеться, — стара Лесиха все її якось прикро перерве. От одно що, так це співи...

І поволі-поволі із загальної тиші і одностайного хрупання стебел вирізується чудовий, срібний і тихенький, несмілий голосок. Це Горпинин голос. Стара жне, не зважає на те. Горпина стає сміліша, голос міцніє, із серця нехотя ллється тужна і чудова пісенька:

Туди лози хилилися, куди
[їм похило,
Туди очі дивилися, куди
[серцю мило.

— Гей ти, неліпо якась! — крикнула Лесиха до невістки, — чи вже лишаєшся? Вже тобі руки покулило чи що?

Ганна, слабовита й так, не змагала на найщиршим загоні йти порівну з другими. Вона лишилась була вже майже о півтора снопа ззаду.

— Що-ж бо ви, мамо, мене нині вчепилися, як оса? — відрекла вона, зібравшись якось на сміливість, але не підводячи голови. — Хіба не бачите, що не можу борше жати, бо загін широкий? Ваша прилуда не то. Лацно вам виварачати!

Це розлютило Лесиху.

— О, дивіться мені на неї! Якє сміле та угурне. Ще й своє право ставить напроти мене! Ей, небого моя! Коли-б мені борзо вечір, прийде Гнат з косовиці, не будеш ти така широка!

Ганна хотіла ще щось відповісти, але Горпина шепнула до неї:

— Дай спокій сестрице! Мама все мусять теркотати. Жнім разом!

Ганна замовкла. Горпина зачала її все піджинати, майже пів загона собі забірала. Була то щира душа, не в маму вдалася, та часом лиш говорила під її лад, бо знала сукристу материну натуру. Знов стало тихо, тільки стебла хрупотять та час від часу серп бренькне об камінець.

Горпина десь з перегодом затягла другу пісню. Зібралося Ганні на тугу й жалощі, котрі також всилувались вилитися піснею. Вона несміло та рівно і переливно затягла:

Зайшло сонінько за віко-
[нінько,
Як проминенеє коло;
Вийди, миленька, вийди
[серденько,
Промов до мене слово!
Рада-б я вийти, рада-б я
[вийти,
До тебе говорити,
Та лежить нелюб по пра-
[вій руці,
Боюся розбудити!

Лесиха слухала пісню, затиснувши зуби. Кілька разів з-під лоба суворо поглянула на невістку. Ганна не бачила того, вона жала далі і співала. З її тусклого ока скотилася навіть груба сльоза і впала на серп. Знак, що й серце її співало ту-ж пісню, не тільки уста.

— От цю їй на голові! Господиня моя вателепана! Які співаночки виводить! — перебила гнівно Лесиха.

— Дайте бо ви, мамо, Ганні спокій! — з серцем відказала Горпина. — Що вас за говорінка напала? Ні говорити, ні плакати, ні сміятися не даєте, ще й співати бороните! Яка мара вам вітримає у вас?

— Но, но, розтріскоталася, сорока куцохвоста! — скрикнула мати, — волиш жати та тихо бути! Не бійся, знаю я, де у тебе рани зімують! Лиш мені не мовчи, то й ти будеш знати, по чому локоть борщу!

Знов одностайно і понуро йшла робота. Стара хвиля від хвилі поглипувала на невістку, то на доньку, мов оконом. Вже сонце геть-геть підійшло. Жито клалося на поміть та встелювало широко загони. Вже налягли три женчихи пополуднувалі і, не спочиваючи, взялися знов за діло. Сонце жарило, лице котився піт. Сверщки цвіркали голосно та проникливо. Здавалося, що їх голос розтягається десь глибоко під землею і впадає до уха, мов гострий кремінний пісок. Окрім сверщків усе затихло, все поховалося в тінь перед жарющим соняшним проміням. Лиш люди, пани сотворіння, мучаться тоді, коли спочиває природа.

(Конець буде).

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 3, повідомляє всіх своїх членів, щоби зійшлися на мітинґ, котрий відбудеся в пятницю, 11. червня, в звичайній гали на Савт ул. Позаяк припадає піврічний мітинґ і маємо много справ, котрих не можна було скорше полагодити через малє число членів на попередних мітинґах, тому проситься всіх членів прибути точно о годині 7-мій вечер і принести свої вкладки на Сиротинець У. Н. Союза. На мітинґу буде також справа купна прапорів і справоздання контрольної комісії. Також проситься членів заохочувати своїх знакомих вступати до Союза і Товариства, бо тепер приимається без вступного. Неявившийся член або урядник буде караний після статута. — Уряд Товариства.

ІСТ СТ. ЛУІС, ІЛЛ. Тов. Зап. Січ, від. 284, повідомляє всіх членів місцевих іпозамісцевих, що піврічні збори відбудуться в неділю, дня 13. червня, точно о годині 1-ій пополудни, в гали У. Н. Дому, 1020 N. 9th St. Котрий член не явиться на сі збори, підлягає карі. — Дм. Іващук, голова; Ол. Петришин, кас.; Ів. Ч. Тимкович, писар.

ІСТ СТ. ЛУІС, ІЛЛ. Бр. св. Архистр. Михаїла, від. 308, повідомляє своїх членів місцевих і позамісцевих, що піврічний мітинґ відбудеся 18. червня, о годині 7-ій вечер. Неявившийся на сей мітинґ урядник заплатить 2.00, а член 1.00 кари. — Майк Хома, предс.; Семко Коробій, кас.; Федор Данько, секр.

ПІТСБУРҐ, ПА. зі СОГО. Тов. ім. Рогатинщина, від. 396, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітинґ відбудесь в суботу, дня 12. червня о годині 7-ій у вечір, під ч. 2212 Ватсон ул., Пітсбурґ, Па. Проситься членів явитись на мітинґу, бо є важні справи до полагодження. Буде також справоздання уряду за пів рік. Проситься контролю здати також звіт, бо може зайде яка зміна в уряді. Як кождому відомо, наше Тов. ухвалило на минувшім мітинґу по 1 дол. на Захист-Сиротинець У. Н. Союза, тому проситься поспішитись з датками, котрі ще не дали, бо через них гроші задержані в секр. Неявившийся член на мітинґу заплатить кари 50 ц., а урядник 1 дол. — І. С., секр.

КАЛУМЕТ СИТІ, ІЛЛ. Тов. ім. Івана Франка, від. 80, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітинґ відбудеся в неділю, 13. червня, о годині 3-ій пополудни, в гали містовій, 695 — 154 ул. Взиваєсь всіх членів прибути, бо є кілька справ до полагодження. Кождий член обовязково повинен явитись на сім мітінґу; в противнім разі поступиться з ним після правиль нашої орґанізації. — Олекса Ґадз, предс.; Василь Курпела, секр.; Антін Грицак, кас.

МІКІСПОРТ, ПА. Тов. Зап. Січ, від. 132, повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 13. червня, о годині 12.30 пополудни. На збори обовязково кождий член має явитись, бо буде пірічний звіт відділових урядників за минулий пів рік, а також инші важні справи до полагодження. Неявившийся без важних причин місцевий член заплатить 1 дол., а урядник 2 дол. кари. Довгуючі члени мають вирівнати свої довги, бо в противнім разі будуть виключені з Тов. і У. Н. Союза. — Гр. Куніцький, предс.; П. Ґальма, пис. рек.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. ім. М. Січинського, від. 146, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітинґ відбудеся дня 13. червня, точно о год. 12, в гали Укр. Нар. Школи McKay і Halleck. Обовязком кождого члена бути присутним. Довгуючі члени повинне вже раз свої залеглости вирівнати, а коли сего не зроблять, будуть суспендовані без дальших остережень. Будуть роздані решта членам товариські статути. В імени Товариства і вашої власної користи прошу прибути на означений час. — Стефан Хомяк.

МОНЕССЕН, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 338, повідомляє своїх членів, що піврічний мітинґ відбудеся 13. червня, в неділю, о год. 2-ій пополудни, в Укр. Домі на 2-ій ул. Буде справоздання секретаря і другі важні справи до полагодження. Кождий довгуючий член мусить вирівнати свої залеглости. Неявившийся член без важної причини буде караний 50 ц., а урядник 1.00 дол. Контрольна комісія здасть справоздання на слідуючий місяць. — Ф. Янковський, секр.

АМБРІДЖ, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 276, повідомляє, що піврічний мітинґ відбудесь о 1-ій год. попол. в неділю, 13. червня, в гали церковній, 6 Mebuse Ave. На порядку нарад: справоздання урядників і котрольної комісії та вибір комітету на пікнік, який відбудеся дня 20. червня. Неявившийся член заплати кари 25 ц., а урядник 1.00 дол. — Стефан Гомзяк, предс.; Мих. Фук, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. Зап. Січ, від. 75, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітинґ відбудеться в неділю, 13. червня, о 1-ій годині пополудни в гали ч. 3464 Cicotte Ave. Взиваєсь всіх членів зійтись як один, бо маємо богато важних справ до полагодження. Довгуючі члени мають вирівнати свій довг, аби з другим півроком зачати неве життя. Приступайте громадно до нашого Тов. і У. Н. Союза. — Стефан Дідула, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. О. Николая, від. 341, повідомляє своїх членів, що піврічний мітинґ відбудеся дня 13-го червня, в Нар. Домі при 2253 В. 14. ул. Початок о годині 1.30 пополудни. Всі члени обовязково мають прийти, бо є дуже важні справи до полагодження. Чесні братя, зверніть увагу, що на тім мітинґу муситься полагодити отсі справи: справоздання з приходів і розходів, справоздання з балю, а найважнійша справа ухвалення добровільної жертви на Сиротинець У. Н. оСюза. Буде також справа купна шеєра в У. Н. Домі, котрий всіма сілами повиннісьмо підперти. Наш статут непозволяє переводити таких справ, коли нема трох четвертих голосів всіх членів, тому проситься конче прийти на означений час. — Іван Кренціґлова, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Сестр. Пресв. Богородиці, від. 36, повідомляє членкиць, що мітинґ відбудеся дня 9. червня, в середу в вечір, в гали церковній, в 7-ій годині. Проситься всіх сестер явитись на мітинґ, бо є важні справи до полагодження. Неявившася без важної причини сестра заплатить 1.00 дол кари, а урядничка 2.00 дол. — Анна Стрілець, предс.; З. Гунька, секр.

КОТСВІЛ, ПА. Тов. Б. Хмельницького, від. 248, повідомляє, що піврічний мітинґ відбудеся дня 13. червня, в неділю зараз по Службі Божій в гали церковній. Тож проситься всіх членів місцевих і позамісцевих прийти на піврічний мітинґ, а довгуючих проситься вирівнати свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані. Далі проситься членів приєднувати нових членів, бо тепер принимається до Товариства і У. Н. Союза без вступного. — Йосиф Казюта, предс.; Антоній Зубко, кас.; Іван Іваніщів, секр.

МІКІС РАКС, ПА. Бр. Пресв. Богородиці, від. 258, повідомляє своїх членів, що піврічний мітинґ відбудеться 13. червня, в неділю, о 2-ій годині пополудни, в гали Петра Мудрика, 413 Ella St. Котрий член неявиться, заплатить кари 1.00 дол., а урядник 2.00 дол. Будесь принимати старших членів і дітий до У. Н. Союза. — Н. Афтанас, предс.; П. Крісь, секр.

ЛОРЕЙН, О. Бр. св. Андрея, від. 128, повідомляє всіх своїх членів місцевих і позамісцевих, що піврічний мітинґ відбудеся дня 13. червня, о годині 1-ій пополудни, в церковній гали під числом 2445 Іст 31. ул. Савт Лорейн. Неявившийся член заплатить кари 50 ц., а урядник 1.00. Проситься всіх прибути на мітинґ, бо є дуже важні справи до полагодження, котрі були розпочаті на минувшім мітинґу, а з причини малого числа членів зістали відложені на піврічний мітинґ. — В. Каршень, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Вільні Козаки, від. 316, повідомляє, що піврічні збори відбудуться в четвер, дня 10. червня, о год. 7:30 вечер. в домі товариськім 102 Джойнер ул. Обовязком кождого члена прийти на сі збори, бо є важні справи до порішення. На сих зборах буде вибір обслуги на пікнік, котрий відбудесь 11. липня. Котрі члени не взяли ще бонда на товариський дім минувшого місяця, нехай сего місяця постараються взяти, бо таким відтяганнем тільки справа нового дому притримуєсь. Пригадуєсь членам, котрі не були на минувших зборах, що запала ухвала дати з товариської каси $50.00 і кождий член і членкиня мають зложити по одному долярови на будову Сиротинця при У. Н. Союзі. Щоб з цею справою довго не короводитись, хай члени зложать до двох місяців, так, щоб разом вислати на призначене місце. — Заряд Тов. Вільних Козаків.

БОРНСАЙД, ШІКАҐО, ІЛЛ. Повідомляється членів Бр. св. О. Николая, від. 183, що піврічний мітинґ відбудеться в неділю, 13. червня, точно о годині 2-ій попол., в гали церковній. Обовязком всіх членів явитись на сей мітинґ, бо є важні справи до полагодження. Контрольна комісія здасть справоздання з приходів і розходів. Пригадуєсь тим членам, котрим належиться запомога, щоби явились на мітінґу на означений час, а не по мітінґу, коли члени розійдуться. Члени неявившся і не вирівнавші своїх вкладок будуть суспендовані. Гроший, пересланих дітиною на піврічнім мітінґу не приймется, хиба що член в роботі. Неявившийся член заплатить кари 1 дол., а урядник 2 дол. — Николай Ерей, предс.; Николай Подляцький, кас.; Петро Бабяк, секр.

ҐВІЛІНҐ, В. ВА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 56, повідомляє всіх членів, що мітинґ відбудеся дня 13. червня о годині 2-ій попол., в гали парохіяльній на 42-ій і Джейкоб ул. Проситься всіх членів місцевих і позамісцевих явитись на сім мітінґу, бо є дуже важні справи до полагодження. Буде рівнож справа Сиротиніця, яку маєсь на сім мітінґу вирішити. Довгуючі члени мають вирівнати свої належитости на сім мітінґу, бо інакше будуть виключені з Бр. і У. Н. Союза. — Мих. Зень, предс.; Мих. Пуціло, секр.; Ст. Грушкевич, кас.

ПОЗІР! ПОЗІР!

Сим подається до відома всім нашим читачам, що присилаючи до поміщення ріжні оголошення до часопися „Свобода", треба рівночасно враз з оголошенями присилати і належитість за них. Щоби читачі могли орієнтуватися яка належитість має бути прислана враз з даним оголошенєм, будуть ласкаві за кожде написане в оголошенню одно слово числити 2 цт. коли таке оголошення має 30 або більше слів. За оголошення котрі не мають 30 слів платиться 50 цнт. за раз. Виняток творять лишень відділи У. Н. Союза, котрих оголошення мають бути підписані місцевим урядом відділу. Всі оголошення мають бути присилані до адміністрації „Свободи" 5—6 день перед днем оголошення їх в часописи, так що колиби вимагала сего потреба, був час порозумітися зі сторонами. Сторони котрі не схотять пристосоватися і придержуватися повисших правил, не можуть відтак нарікати на часопись, що непоміщено їм оголошення чи оголошень.

Адм. „Свободи".

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за місяць май 1926 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	386.03	140.	42.54
2.	144.44	141.	18.12
3.	76.91	142.	94.38
4.	81.18	143.	101.56
5.	55.15	144.	57.70
6.	23.94	145.	48.24
7.	196.87	146.	78.69
8.	152.96	147.	295.92
9.	118.95	148.	12.32
10.	187.58	149.	50.63
11.	10.00	150.	26.82
12.	106.93	151.	50.80
13.	40.15	152.	47.46
14.	59.74	153.	17.11
15.	45.63	154.	42.23
16.	31.82	155.	307.57
17.	24.82	156.	53.69
18.	101.01	157.	42.37
19.	11.21	158.	24.23
20.	162.58	159.	69.85
21.	56.61	160.	86.40
22.	84.74	161.	68.66
23.	29.59	162.	43.78
24.	130.98	163.	79.31
25.	39.79	164.	44.21
26.	45.64	165.	99.39
27.	37.65	166.	16.42
28.	204.76	167.	40.22
29.	156.95	168.	131.10
30.	64.05	169.	37.33
31.	133.85	170.	179.32
32.	37.8	171.	44.60
33.	53.7	172.	53.78
34.	104.1	173.	26.20
35.	25.0	174.	36.95
36.	76.4	175.	93.37
37.	44.45	176.	35.43
38.	215.4	177.	90.20
39.	91.3	178.	33.33
40.	22.8	179.	183.50
41.	36.2	180.	10.1
42.	105.44	181.	120.8
43.	34.9	182.	107.51
44.	126.00	183.	108.85
45.	170.30	184.	7.33
46.	32.9	185.	68.54
47.	24.60	186.	66.89
48.	43.9	187.	51.5
49.	13.9	188.	17.9
50.	38.2	189.	20.10
51.	55.7	190.	9.6
52.	21.3	191.	61.1
53.	44.9	192.	49.90
54.	16.7	193.	145.50
55.	55.2	194.	16.80
56.	104.4	195.	42.3
57.	102.4	196.	45.11
58.	60.2	197.	38.6
59.	121.5	198.	65.1
60.	16.4	199.	9.70
61.	81.6	200.	76.6
62.	78.9	201.	51.0
63.	256.6	202.	31.80
65.	241.8	203.	103.9
66.	108.41	204.	60.20
67.	118.10	205.	21.8
68.	33.0	206.	316.2
69.	96.3	207.	45.6
70.	227.1	208.	31.30
71.	15.7	209.	136.40
72.	56.40	210.	40.5
73.	96.60	211.	115.88
74.	57.30	212.	23.12
75.	166.93	213.	266.31
76.	226.96	214.	42.81
77.	93.10	215.	36.05
78.	148.34	216.	47.36
79.	6.16	217.	284.62
80.	53.17	218.	227.08
81.	120.35	219.	47.51
82.	53.57	220.	121.8
83.	66.84	221.	304.7
84.	14.16	222.	25.20
85.	118.74	223.	155.71
86.	173.08	224.	15.39
87.	108.05	225.	34.0
88.	4.59	226.	19.3
89.	7.28	227.	60.93
90.	189.74	228.	44.04
91.	207.69	229.	199.20
92.	15.49	230.	200.9
93.	25.71	231.	56.6
94.	181.10	232.	67.99
95.	64.31	233.	56.34
96.	153.71	234.	117.92
97.	40.93	235.	107.91
98.	150.62	236.	75.62
99.	151.60	237.	154.87
100.	74.90	238.	32.69
101.	52.18	239.	172.44
102.	264.67	240.	13.94
103.	73.30	241.	37.43
104.	166.85	242.	116.58
105.	126.34	243.	114.14
106.	189.20	244.	30.40
107.	45.80	245.	110.82
108.	98.31	246.	35.44
109.	104.20	247.	204.16
110.	33.97	248.	44.97
111.	39.94	249.	29.57
112.	150.22	250.	20.70
113.	97.97	251.	123.98
114.	61.68	252.	53.36
115.	21.79	253.	44.58
116.	53.73	254.	111.14
117.	74.67	255.	64.77
118.	64.20	256.	24.46
119.	35.68	257.	7.59
120.	124.97	258.	28.02
121.	82.08	259.	136.84
122.	52.66	260.	18.66
123.	93.45	261.	25.86
124.	80.89	262.	36.91
125.	16.17	263.	41.61
126.	81.66	264.	17.26
127.	85.39	265.	34.54
128.	53.62	266.	79.77
129.	35.04	267.	40.26
130.	189.41	268.	44.70
131.	17.20	269.	43.02
132.	118.99	270.	140.01
133.	140.83	271.	36.12
134.	35.72	272.	8.05
135.	102.37	273.	66.65
136.	138.15	274.	148.45
137.	116.47	275.	60.52
138.	41.91	276.	352.46
139.	58.61	277.	46.68

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
278.	47.51	329.	20.95
279.	10.40	330.	99.35
280.	83.09	331.	28.65
281.	18.13	332.	63.04
282.	139.71	333.	104.10
283.	87.38	334.	49.23
284.	24.46	335.	31.28
285.	29.65	336.	133.05
286.	62.85	337.	29.20
287.	14.82	338.	239.12
288.	189.83	339.	58.75
289.	25.36	340.	16.33
290.	53.64	341.	64.09
291.	24.50	342.	132.80
292.	195.98	343.	16.21
293.	26.01	344.	27.31
294.	49.53	345.	77.18
295.	160.60	346.	22.80
296.	196.05	347.	54.37
298.	44.24	348.	15.38
299.	47.28	349.	42.39
300.	237.98	350.	59.05
302.	8.91	351.	45.32
303.	42.27	352.	43.24
304.	32.26	353.	11.27
305.	49.30	354.	34.95
306.	10.05	355.	52.90
307.	26.06	356.	19.43
308.	101.23	357.	35.95
309.	37.04	358.	9.50
310.	31.50	363.	115.86
311.	16.13	364.	173.60
312.	31.56	365.	135.88
313.	14.37	367.	191.33
314.	10.92	369.	146.84
315.	16.56	370.	193.24
316.	211.10	371.	76.00
317.	89.96	379.	59.09
318.	91.48	380.	24.78
319.	15.43	381.	26.56
320.	71.43	384.	94.31
321.	78.83	385.	218.31
322.	20.83	388.	146.22
323.	44.47	392.	18.10
324.	94.25	393.	24.96
325.	38.05	396.	74.16
326.	126.62	400.	42.48
327.	23.90	401.	32.20
328.	15.26	402.	3.67

З місячних вкладок	29.553.42
Процент від моргечів	1.035.00
Процент від бондів	2.537.31
Разом	33.125.73

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.:

Вас. Чорнобіль, в. 170	1.500.00
М. Кучапський, в. 247	1.000.00
Мик. Проць, в. 155	500.00
Сенько Федейко, в. 104	1.000.00
Франко Рось, в. 7	1.000.00
Р. Костецький, в. 20	750.00
Андрій Шепта, в. 9	500.00

Запомоги з фонду запомогового:

Марія Ярош, в. 10	50.00
Данько Маджик, в. 10	50.00
Мик. Забавчук, в. 69	50.00
Й. Подедворний, в. 73	25.00
Ст. Мартиняк, в. 77	25.00
Олекса Букат, в. 81	50.00
Катерина Згіба, в. 95	50.00
Анна Спожарська, в. 96	50.00
О. Ольшаницький, в. 99	50.00
Андрій Качмарик, в. 170	50.00
Лука Береза, в. 179	75.00
Андрій Швець, в. 206	50.00
Іван Коруна, в. 276	50.00
Марко Дейнека, в. 283	75.00
Дмитро Гнатів, в. 367	50.00
Мих. Сидорак, в. 379	50.00
Д. Новосильський, в. 388	50.00

Виплати з фонду сирітського по бл. п.:

Кат. Козій, в. 118 (ст.)	472.00
л. Цесельський, в. 330	200.00
Мик. Павлик, в. 187 ст.	375.00
Марко Самуляк, в. 144 ст.	532.00
Іван Гарабин, в. 129 ст.	166.25

Виплати з фонду адміністраційного.

Свобода за орган	3.828.60
Свобода за праці, світло і чищенне	590.25
Платня гол. уряду	510.00
Податок від реальности	198.75
Печатки для відділів	14.00
Кошта подорожі, засідань і репрезентацій	41.48
Видатки канцелярій, почта телефон і брошури	73.53
Разом	14.101.86

ЗІСТАВЛЕННЄ.

Готівка з кінцем міс. квітня остала	296.401.11
Прихід за май	33.125.73
Разом	329.526.84
Розхід за май	14.101.86
Готівка з кінцем міс. мая остає	315.424.98

БІЛЯНС:

Стан чинний:

Готівка	315.424.98
Моргечі	685.992.50
Бонди	394.124.48
Друкарня	16.000.00
Реальність	19.500.00
Разом	$1,431.041.96

Стан довжний:

Фонд посмертний	945.547.38
„ резервовий	235.381.25
„ запомоговий	47.897.94
„ адміністрац.	32.531.06
„ ковенційний	6.334.89
„ народний	3.305.26
„ сирітський	160.044.18
Разом	$1,431.041.96

Теодор Грицей, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр;
Р. Слободян, г. фін. секр.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

за місяць май 1926 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	23.15	172.	3.40
2.	14.00	174.	3.40
3.	13.50	175.	6.10
4.	2.70	176.	2.05
5.	4.35	177.	6.75
6.	3.60	179.	23.18
7.	30.60	181.	13.95
8.	9.45	182.	7.90
9.	19.35	183.	4.35
10.	3.42	188.	75
14.	1.80	191.	2.00
15.	7.95	192.	2.05
16.	5.40	193.	9.25
18.	10.35	196.	2.95
20.	5.85	197.	2.25
21.	4.75	198.	4.25
22.	15.75	200.	12.15
23.	3.40	201.	4.95
24.	16.20	203.	8.10
25.	1.15	204.	62
26.	1.60	205.	2.70
27.	2.70	206.	37.80
28.	21.60	207.	2.70
29.	10.80	208.	2.50
30.	13.25	209.	18.25
31.	22.05	210.	6.10
34.	14.20	211.	7.45
35.	2.95	212.	2.00
36.	50	213.	21.70
38.	24.00	214.	7.65
39.	6.08	217.	31.05
40.	2.70	218.	36.50
41.	2.95	219.	3.05
42.	8.60	220.	13.75
43.	2.50	221.	12.60
44.	20.70	223.	19.80
45.	11.95	224.	2.50
47.	2.30	226.	2.50
50.	6.55	227.	3.15
51.	1.75	228.	5.25
52.	75	229.	13.75
53.	4.73	230.	16.65
55.	7.05	232.	5.85
56.	15.08	233.	68
57.	8.10	234.	27.45
58.	7.95	235.	4.28
59.	14.65	236.	4.50
61.	6.08	237.	17.10
62.	8.10	238.	2.05
63.	29.05	239.	15.75
65.	26.10	241.	3.60
66.	4.28	242.	11.47
67.	12.60	243.	19.80
68.	2.05	244.	2.70
69.	4.50	245.	11.00
70.	25.88	246.	3.60
72.	9.25	247.	29.05
73.	6.53	248.	4.28
74.	3.15	250.	2.70
75.	30.15	251.	13.30
76.	25.85	252.	4.10
77.	6.75	253.	2.70
78.	3.40	257.	3.35
80.	5.40	258.	3.85
81.	7.45	259.	17.78
82.	5.40	261.	2.70
83.	12.15	262.	7.65
85.	12.60	263.	3.85
86.	5.20	264.	4.30
87.	15.55	265.	2.48
88.	90	266.	3.60
89.	2.10	267.	3.15
90.	32.95	268.	50
91.	22.50	269.	3.83
93.	2.93	270.	18.90
94.	9.70	271.	75
95.	2.95	274.	10.58
96.	15.30	275.	6.30
97.	3.40	276.	47.25
98.	6.55	278.	7.45
99.	23.20	281.	2.25
100.	5.40	282.	19.58
102.	23.40	283.	9.70
103.	2.95	284.	3.40
104.	21.60	285.	3.40
105.	8.10	288.	22.28
106.	4.50	289.	3.15
107.	2.70	290.	2.48
108.	9.00	292.	14.85
109.	11.75	293.	1.35
110.	90	294.	4.95
112.	12.60	295.	13.50
113.	5.85	296.	10.60
114.	5.20	298.	5.18
115.	25	299.	2.25
116.	10.35	300.	17.55
118.	3.60	302.	90
120.	10.58	305.	2.50
121.	11.05	306.	50
123.	5.63	307.	3.45
124.	15.55	308.	16.85
126.	3.60	309.	1.35
127.	9.68	310.	4.05
128.	5.25	312.	4.05
130.	6.30	314.	1.60
131.	1.15	316.	23.40
132.	22.30	317.	8.80
133.	8.35	318.	3.38
135.	6.30	320.	7.20
136.	15.10	321.	12.15
137.	15.75	323.	6.75
139.	4.05	324.	10.80
140.	50	326.	13.73
142.	10.15	328.	2.00
143.	9.45	330.	3.20
144.	2.25	331.	4.05
145.	1.65	332.	6.30
146.	5.40	333.	7.40
147.	39.82	334.	2.50
148.	4.95	336.	7.10
149.	6.98	337.	3.40
153.	3.60	338.	29.50
155.	48.60	339.	9.90
156.	6.50	341.	3.60
158.	1.80	342.	18.70
159.	8.10	343.	2.55
160.	12.40	344.	1.80
161.	4.75	345.	9.00
162.	5.40	346.	4.35
163.	7.87	347.	6.80
164.	3.60	350.	2.13
165.	6.15	351.	4.85
166.	1.58	352.	2.70
167.	2.95	355.	2.93
168.	17.35	357.	3.40
170.	10.60	363.	16.88
171.	25	364.	12.15

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
365.	12.60	380.	4.28
367.	10.13	384.	12.85
369.	20.05	385.	23.85
370.	9.00	388.	13.50
371.	11.70	396.	11.03
379.	3.60	401.	5.25

З місячних вкладок	2.603.14

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.:

Анна Маринюк, в. 317	38.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за праці	278.75
Платня помічних сил	260.00
Видатки канцелярійні	23.13
Інвестиція готівки в моргечу	500.00
Разом	1.099.88

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. квітня остала	44.733.19
Прихід за май	2.603.14
Разом	47.336.33
Розхід за май	1.099.88
Готівка з кінцем міс. мая остає	46.236.45

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	46.236.45
Моргечі	31.300.00
Разом	$77.536.45

Стан довжний:

Фонд посмертний	57.666.58
„ адміністрац.	19.869.87
Разом	$77.536.45

Теодор Грицей, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр;
Р. Слободян, г. фін. секр.

ВІНЧАННЯ З МЕРТВЯКОМ.

Перед одним з париських судів ведеться тепер цікава справа одної дівчини, що повінчалася з чоловіком, який в часі світової війни згинув на полі бою. Мертвяк, розуміється, не станув сам до шлюбу, але його заступив другий, живий чоловік.

Сталося це ось як.

Робітник Денис Паррет рішив другий раз оженитись. Але натрапив на перешкоди. Не тому, щоб вибрана його серця не хотіла станути з ним під вінець, а тому, що він вже був раз жонатий, а його шлюбна жінка не мала найменшої охоти розводитися. Думав закоханий Денис, як йому з тої справи вийти, тай придумав таке, що найкраще йому перенестися до Парижа і там виконати свій плян. Як задумав, так і зробив. Алещож. На його документах написано, що він жонатий і через те ніхто його вдруге не повінчає. Щоби не фальшувати документів, він порадив собі так, що використав документи свого брата, також Дениса Паррета, що згинув на війні, а тим самим вже тих документів не потребував. Нічого не підозріваючи, влада згодилася на його подруже. І може справа булаб так і затерлася, колиб не перша жінка. Правда, вона не шукала дуже за Денисом, бо за той час вспіла підшукати собі приятеля, з яким теж задумала повінчатися. Сказали їй, що мусить перш усього розвестися з першим чоловіком. Вона рішилася на це й подала о розвід. І ось почали шукати за Денисом Парретом. І знайшли — чого то не знайдеться, коли треба — і переконалися, що Паррет живе собі найщасливіше із другою жінкою. Не дуже то захоплювалася влада його щастем, а схопила раба божого й посадила в тюрму за двоженство. А молода жінка лишилася самотна і чекає, аж Денис відсидить кару, розведеться із своєю першою жінкою, а вона розведеться із мертвяком, з яким несвідомо повінчалася, і аж тоді щойно зможе з ним знову жити.

З правного боку однакож справа не представляється так легко і париські адвокати добре ломлять собі голови, якби з того вийти.

ДЕЩО ПРО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ.

Що важніще у вихованню дитини — чи прикмети, з якими вона родилась і які має в спадщині по батьках, чи окруження, в якім виростає — це питання викликало вже безконечні дискусії. „Він є якраз такий, як його батько, і ви не можете нічогісінького з ним вдіяти”, кажуть деякі люде кожний раз, як дитина виявляє злі нахили. Инші знова певні, що без огляду на це, які не були-б батьки дитини, кожна дитина починає наново розвиватись і окружаючі її умовини абсолютно означують, чим вона буде. Кожний знає, що діти з занедбаних домів, які були приняті за свої иншими родинами і дістали всі можливости кращого розвитку, подекуди ставали добрими дітьми, подекуди-ж лишались непоправними. Що було причиною таких наслідків? Спадковість? Можливо. Окруження? Можливо, що деякі діти, що знаходились серед лихого окруження замолоду, вже тоді перейнялись кепськими звичаями, поки були пересаджені на инший ґрунт. До того кращі нові умови могли бути кращими лише щодо мешкання, харчу та одягу. Дитину могла фактично виховувати нерозумна нянька та її приятелі, яких вона здибала в парку, або-ж дитина могла вести самітне життя, без привязання, без любови а прийомна мати дитини могла бачити цю дитину лише тоді, як на це позволяли її влеикосвітські звичайні і тоді вона могла трохи побавитись з дитиною так само, як би то вона могла побавитись лялькою.

Зайва річ доказувати, чи вроджені прикмети, спадковість, чи окруження є важніщі. Одно і друге має вплив на кожну живу істоту. Практичне питання зводиться до того, що можна зробити, щоб контролювати одно і друге, так щоб дістати як найкращі наслідки, чи то тоді, як ми пробуємо витворити добру кукурузу чи добрих дітей.

Досвіди з плеканнєм кукурузи, можуть послужити нам за взірець. Добре відомий факт, що кукуруза, плекана на доброму ґрунті, тобто, в доброму окруженні — дає богато більший врожай ніж кукуруза, що росте на кепській землі. Але також на даній землі урожай залежить від того, якого насіння вживається: тобто від спадковости, яку має за собою кукуруза. Є ґатунки, що на відповідній землі дадуть більше як 100 бушлів з акра: инші-ж, за цих самих умовин, дадуть марний урожай, всього яких пять бушлів з акра, або навіть не видадуть зерна цілком.

Нема потреби арґументувати про це, що важніще при плеканні кукурузи: добре насіння, чи добра земля і клімат. Важно зробити як найкращий вибір насіння і плекати його на найкращому ґрунті, який лище можемо знайти, або-ж, якщо одно і друге, тобто і насіння і ґрунт, погані, старатись зробити як найкраще це, що можливо.

З вихованнєм хлопців і дівчат є майже це саме. Їхня спадковість встановлена, але окруження часто дасться змінити, поліпшити. Щоб належно виховати дітей, батько родини мусить мати бодай мінімальну прожиткову платню: тільки в такім випадку можливо відповідно вдержати „дім”. Перелюднені, несанітарні помешкання причиняються до того, що діти будуть бліді, тупі, недужі фізично і духово. Убожество виганяє дітей бавитись на вулиці і заулки, де вони часто здибаються з „шайкою” зіпсутих дітей і самі псуються. Де не вистарчає грошей на заплачення за вигідніщі помешкання, так, аби родина могла вигідно розміститись й кожне могло мати окрему кімнату до спання, малі діти рано починають цікавитись половими справами і досвідами, чого вони не повинні знати доти, доки їх вік і розвиток не позволить їм набути ці знання і досвіди в нормальний спосіб.

В густо населених міських дистриктах повстає чимало проблемів що до домового окруження і виховання дітей, і часто доводиться ставати перед фактом, що з цеї чи иншої причини умов там змінити на кращі просто не можливо.

Повстають перешкоди й для дітей, які виховуються в домах заможніщих батьків. Часто батьки бояться образити власника дому і не пускають дітей з помешкання, щоби ті не подряпали стін чи не счинили галасу. Одначе тут економічний бік справи не діймаючий, і родичі повинні мати змогу присвячувати більше часу і думки на виховання дітей.

Дім являється робітнею, яка, на нещастя, часто псує багато доброго матеріялу. Батько й мати найбільш рішають про долю дитини і здебільша винні за її окруження. Їх духові здібности, контроля своїх почувань, їх амбіції, чи брак таких, їх житейські інтереси, особливож їх цікавість до дітей та їх моральна поведінка має вплив на те, що дитина зробить з даром, який природа дала їй.

Деякі родичі, що читають та розказують своїм дітям цікавих казок і відповідають на їх питання в цікавий і розумний спосіб, достарчають плідний ґрунт, на якому діти можуть розвинутись. Батьки навіть можуть означити, в якій атмосфері може виростати дитячий розум: чи в атмосфері незадоволення, сварні, обману і ненависти, а чи в атмосфері веселости, щирости і любови.

Є так багато ріжних чинників, звязаних з окруженням, що приводять дітей до непослуху, брехні, крадіжок, та инших форм лихої поведінки в дуже молодім віці, що неможливо вичислити подрібно всі ті причини, як унаслідувані, так і набуті, що роблять дитину недоброю. Можна зробити не більше, як лише заставити родичів думати над мотивами, приводячими до лихої поведінки і пробувати зрозуміти, чому дитина так або инакше поводиться.

Надто дбайливі батьки роздувають і розпускають чуття дитини, тоді як суворі, холодні, забороняючі батьки позбавляють дитину, не дають її почуванням ходу і роблять її холодною і завзятою, упертою.

Багато родичів не розуміє і не цікавиться, як дитина заспокоює свої нахили що до розваги чи приємности.

Так довго, як дітей виховуватимуть чи матимуть на них вплив особи невідповідні, особи з ріжними душевними хибами чи нездоровими поглядами на життя, так довго ми матимемо дітей, характери яких будуть носити сліди цих виховуючих чинників чи самих родичів.

Нема причини, чому-б ми мали сподіватися, щоб нормальна дитина приноровлювалась до ненормального окруження. Імпульс до бунту в такій ситуації являється ознакою сталости.

Найчастіще поведінка та, що докучає родичам і є невигідна для них, звертає найбільше їх увагу, а не поведінка, що виходить на найбільшу шкоду дитини в старшім віці. Збиточність і цікавість швидче приводять дитину в конфлікт з батьківським авторитетом, ніж покірність, замкнутість в собі та сонливість в день, хоч це прикмети шкідливіщі.

Дуже часто в дитину можуть вмовити нездатність, нездібність та злочинні нахили члени родини та сусідські поголоски.

Батьки, що покладаються на погрози чи кари як на спосіб справлення лихої поведінки дитини, часто завдають опісля чимало праці поліції та поліційним судам, так як тими засобами не дається дитини навести на добру путь.